

Həmayil Əhmədqızı

(Əvvəli ötən sayımızda)

Bədxahlar elə oğullarımızı ya görmürdülər, ya da görmək istəmirdilər, illər keçdikcə ailəsindən, vətəninəndən didərgin düşən gənclərimizin bir qismi ailə bağlarını saxlasa da, əksəriyyəti vətəni, dilini, doğmalarını, milli kimliyini unudaraq Aliklərə, Toliklərə çevrildi. Vətəninə dönük, ata-anasını, doğmalarını tamamilə unudan bir zümərə yarandı. Uzun illər oğlunu göz-ləyən, gözləri yollarda qalan yaşlı bir ananın dediği sözlər hələ də qulağımızda səslənir.

Ana qarşılaşdığı hər kəsə eyni sualı veriridi:- Oğlumu otuz ildən artıqdır səsləyirəm, eşitmir, səsime səs vermir. Bəs bu yanvar qırğınının top-tüfəng səsinə də eşitmədimi? Niyə dünyə eşitdi, o eşitmədi?! Bəs demədimi Bakıma nə oldu? Ümidi təkə məne olan anam öldümü, qaldımı?! Görənələr var, deyirlər sağ-salamatdır. Allahdan bir istəyim var, birce onu görəydim, bu suallarının cavabını alaydım, sonra dünyadan köçəydim. Televiziya verilişlərində əllərində şəkillər övladlarını, doğmalarını axtaranları görəndə qarşılaşdığım ananın oğluna verəcəyi suallar yadıma düşdü. Düşünürəm, görəsən, onlar da eyni suallara cavab almaq üçün övladlarını, əzizlərini göz-ləyir? Otuz, qırx il vətəni üçün danıxmayan, doğmalarını yadına salmayanları çətinliklə, əzab-əziyyətlə axtarıb tapmağa dəyermi? Tapılan axtardığımız, itirdiyimiz olmayacaq. Otuz, qırx ildə doğmalarına qarşı mənəviyyəti buz bağlamış, hissiz, duyğusuz, sevgisiz bir mü-qəvvə ilə qarşılaşacağıq. Ana o gün oğlunu itirəcək, özü də həmişəlik. Gör-düyümüzü ürek ağrıdan səhnə idi. Yaşlı ana əlləri əsə-əsə oğlunun şəklini sinəsinə sıxıb, aparıcıya yalvarır, bacı göz yaşlarını saxlaya bilməyib hönkür-hönkür ağlayır, verilişdəkilər qəhərənib göz yaşlarına boğulur. Hələ mən televiziya qarşısında əyləşən milyonlarla tamaşaçı-nı demirəm. Dəyərimi? Bu bizim milli mənəviyyətimizə yaraşmayan bir haldır. Yaşlı ana əsə-əsə dünyaya gətirdiyi, bö-yüdüb başa çatdırdığı, otuz, qırx ildir onu arayıb-axtarmayan oğlunu axtarı. Qarşı-laşdığımız bu səhnə vaxtilə bizdən asılı və ya asılı olmayan, düzəltməyə cəhd etmədiyimiz səbəblərin acı nəticəsidir.

Dilçilərimiz, sənət adamlarımız dilə müxtəlif təriflər vermiş, dil haqqında fikirlərini söyləmişdir. Ümumi fikir isə dilin ünsiyyət vasitəsi olmasıdır. Dil ünsiyyət vasitəsidir. İlk kövrək ünsiyyət hələ dünyaya göz açmamış körpə ilə ana arasında yaranır. Ananın keçirdiyi bütün sevinci, kədərli hallarına körpə ana vücudunda iken reaksiya verir. Dün-yaya göz açanda ananın oxşamalarına, laylalarına qiğiltısı ilə anlaşılmaz səsləriylə cavab verir. Ana ilə bala arasında ilk kövrək rabitə telləri beləcə yaranır. Bu rabitə vasitəsi ilə körpə anasının dilini yavaş-yavaş öyrənib, mənimsəyir. Bu səbəbdən də ana dilimiz heç bir dillə müqayisə edilməyən, əvəz olunmayan bizə əziz və doğmadır. Ana-bala ünsiyyətindən sonra ailə ünsiyyəti yaranır. 5-6 il ailə əhatəsində böyüyən uşaqlar istər psixoloji, istərsə də nitqi tam formalaşmamış məktəb mühitinə düşür. İlk günlər ailə mühitindən məktəb mühitinə düşən fidanlar üçün çətin olur. Bu çətinliyi əlif-ba kitabındakı rəngli şəkillər, ana dilindəki maraqlı mətnlər uşaqlarda məktəbə, dərse maraq yaradır. Sanki ailə ilə məktəb arasında bir körpü rolunu oynayırdı. Son illər əlifba və ana dili əvəzinə Azərbaycan dili fənni tədris olunur. Azərbaycan dili fənni kimi birinci sinifdə deyil, ikinci sinifdə keçirilməsi daha münasib olardı.

Uşaqların məktəbdə qarşılaşdığı əsas çətinliklərdən biri də ailənin ünsiyyət hələ olduğu dillə uşağın təhsil aldığı dilin fərqli olmasıdır. Ailədə ünsiyyət Azərbaycan dilində, təhsil alacağı dil başqa dildə olduqda ilk günlər uşaq ona tamamilə yad olan mühitlə qarşılaşır. Bu mühit uşağın psixologiyasına istər-istəməz öz təsirini göstərir. Xarici dildə olan səslər, sözlərin tələffüzündə çox çətinlik çəkir. Üstəlik, ailədə o dili bilən yoxdursa. Allahımız hər millətin dilinə uğun danışmaq özvləri yaradıb. Ana dilində təhsil alan uşaqların sözlərin, səslərin tələffüzündə elə də çətinliyi olmur. Təhsilini uğurla davam etdirərək 4-5-ci siniflərdə xarici dili öyrənmək onlar üçün asan olur. Bəzən yanlış fikirlər səslənir. Sovet dönəmində də uşaqlarımız xarici dildə təhsil alırdı. Elə də çətinlik çəkmirdilər. Əvvəla uzun müddət Azərbaycan sovet Rusiyasının təsiri altında olub. O illərdə dilimiz də təsir altında idi. Bizim işiyib-istəməməzdən əsli olmayaraq, rus dili hegemon dil kimi həyatımızın bütün sahələrinə daxil olaraq, dövlət idarələrində, ictimai həyatda ailələrdə geniş işlənirdi. Uşaqlarımızda o dil o qədər də yabançı gəlmirdi. Ancaq bir həqiqəti də unutmalıyıq ki, heç kəsi məcbur etmədilər ki, uşaqlarını rus dilində oxutsun. Çox təəs-süflər olsun ki, vaxtilə uşaqlarını ana di-

Ana dilimiz ulularımızın bizə əmanətidir!

lində oxudan ziyalılarımızın bir qisminin nəvələri indi orta təhsilini ingilis dilində alır. Sovet dövründə övladımın birinci sinfə getdiyi günü xatırlayıram. Qəti qərarım idi. Övladım orta təhsilini ana dilində almalıdır. Yaxınlarımız, dostlarımız dil töküb məni qərarımdan döndərməyə çalışırdılar. Rus dilində təhsil üstünlüyünü, ali təhsil alandan sonra iş probleminin olmayacağını, Nizamini, Füzulini, Sabiri tanıyacağını bildirərək qərarımı dəyişdirməyə çalışırdılar. Qəhər məni boğdu. Üzümünə onlara təhəs: -Yaxşı, mən sizinlə razılışım. Ana dilimizdə mən uşağımı oxutmayım, sən oxutma, o oxutmasın. Biz başqa millətin dilində oxuyub o dili cillalayaq, parladaq, öz dilimizi işlətməyək, künc-bucağa yığıb qoruşladaq, pasladaq. Bəs bizim dildə hansı millət uşaqlarını oxudacaq, pas bağlamış dilimizi kim cillalayıb parladaq?! O ki qaldı rus dilində oxuyanda Nizamini tanıyacağına məsələ mənim övladımın Nizamini tanıyıb-tanınamaması deyil. Nizamini dünya tanıyır. Dünyanın tanıdığı bu böyük sənətkara ziyələnmək üçün necə əllər uzanıb, bu əlləri kəsmək üçün əsaslandırılmış, elmi dəlillərə söykənən, məntiqlə cavab verən Nizamişünaslara, Nizami tədqiqatçılarına böyük ehtiyacımız var. Rus dilində oxuyan, rus dilini, ədəbiyyatını o dildə yazıb-yaradan sənətkarların əsərlərini oxuyub öyrənəndən Nizami sevgisi necə yarana bilər? Nizami dəryasına baş vurub, Nizamişünas, Nizami tədqiqatçısı necə ola bilər? Dil, təfəkkür bir-biri ilə sıx bağlı olan məfhumlardır. On bir il fərq etməz hansı dildə təhsil alırsan, sənənin düşüncəni o dil formalaşdırır. Dil, təmasda olduqlarını, eşitdiklərini beynə ötürür. Beyin aldığı informasiya üzərində düşünür, təfəkkürünü formalaşdırır. Düşünürəm, 11 il xarici dildə təhsil alanla Azərbaycan dilində təhsil alanın fərqi nədir? Dilin fərqliliyindən başqa. Bütün dillərdə tədris olunan cəbr, həndəsə, kimya, fizika, biologiya, astronomiya fənlərinin bilik mənbəyi eyni deyilmi? Fərqli Azərbaycan dili, ədəbiyyat, tarix fənləridir. On bir il təhsil müddətində hər hansı sənətə, elm sahəsinə tədris oxuduğun dil vasitəsi ilə maraq yaranır. 11 il xarici millətin dilini, ədəbiyyatını, tarixini öyrənənlər Azərbaycanın saxtalaşdırılmış, təzyiqlərlə yazılmış, keşməkeşli tarixinə necə maraq yarana bilər? Halbuki, bu gün tariximizin araşdırılmasına, tədqiq olunmasına böyük ehtiyac var. Azərbaycan dilində təhsil almayan, o dilin qayda-qanunlarını mükəmməl bilməyən, başqa dillərlə müqayisə edib onun zənginliyini, özəlliyini necə dərk edə bilər? Tarixinə maraq, ədəbiyyatına sevgi necə yarana bilər? Təəsüflər olsun ki, adları, soyadları millətə mənsub olsa da, yad dil düşüncə tərzini, milli adət-ənənəmizə yad bir zümərə yetişdirir. Gözlərim qarşısında yeni dəyişdirilmiş meyvələr çətinlik yaradır. Heç demə, meyvələrlə bərabər insan geni də beləcə dəyişirmiş.

Təəsüf doğuran odur ki, bu proses başqa millətlərdə ağır, yavaş-yavaş gətirə də, bizdə çox sürətlə irəliləyir. Görünür, bu prosesin belə sürətlə həyata keçməsi üçün biz özümüzün münbit şərait yaradırdıq. Qonşu Gürcüstanda istər sovet dövründə, istərsə də müstəqillik dövründə iş üçün müraciət edən hər bir kəsə ilk öncə bu sual verilir: "Gürcü dilini mükəmməl bilirənmisi?".

Kaş bizdə də bütün iş yerlərində işə qəbul edilən hər kəsə bu sual ünvanlanaydı: "Azərbaycanın dövlət dilini mükəmməl bilirənmisi?".

Bəzən tez-tez bu sözləri də eşidirik: -Uşaqlarımız onsuz da Azərbaycan dilini bilirlər. Xarici dili mükəmməl bilməsi üçün mütləq orta təhsil o dildə almalıdır. Ailə-məişət səviyyəsində danışmaq o dili bilmək deyil. 11 il hansı dildə təhsil alırsan, o dilin qrammatik qayda-qanunlarını, özünəməxsusluğunu, özəlliyini keçdiyin fənlərdəki terminləri, o dildə yazıb-yaradan sənətkarların əsərlərini oxuyaraq xarici dilə mükəmməl öyrənirsən. Qloballaşan dünyada dövlətlərin bir-biri ilə iqtisadi, siyasi, mədəni əlaqələr yaratması üçün xarici dili bilmək lazımdır, vacibdir. Deməli, xarici dili bizə lazım olduğu üçün öyrənməliyik. Ana dili anamızın dili olduğu üçün, Azərbaycan dili dövlətimizin dili olduğu üçün mükəmməl öyrənməli, bilməli, sevib başımızın tacı etməliyik.

Səslənəndə ahəngilə düzülən, Dodaqlarda nəgəmi kimi süzülən Bayatılı, oxşamalı, laytali Bu dil mənim doğma ana dilimdə Mənim dilim Azərbaycandır!

Orta və ali təhsilini Azərbaycan dilində qurtarıb, 4-5 xarici dil bilən, tanınan, tanımayan oğul, qızlarımlar göz önümdə canlandı. Xüsusilə, bir nəfər haqqında fikrimi bildirmək istəyirəm. Orta və ali təhsilini Azərbaycan dilində alan, ingilis dilini mükəmməl bilən, dörd dildə sərbəst danışan elmin müxtəlif sahələrində çıxış edərək, Azərbaycan dilinin qrammatikasını, qayda-qanunlarını gözəl bilən, dilimizin zənginliyindən, söz ehtiyatından məharətlə istifadə edərək istər televiziya çıxışlarında, istərsə də mətbuat yazılarında tamaşaçıları və oxucularını heyran qoyan, millətin fəxri olan bu insanın hansı sənətin sahibi olduğunu mən bu günə kimi dəqiqəşdirə bilməmişəm. Şair, publisist, dilçi, ədə-

biyyatşünas, tarixçi, filosof, riyaziyyatçı və s.

Hər bir sahənin, elmin mükəmməl bilicisi. Orta və ali təhsil aldığı ana dilinin düşüncəsinə ötürdüüyü informasiya, bilik onun bütün fəaliyyətini bir ideya ətrafına yönəltdi. Millətine, dövlətinə, elm, təhsil sahəsində var gücü ilə kömək etmək. Bu müqəddəs iş onun vətəninə, xalqına olan ən yüksək xidmətidir. Ancaq təəsüflə qeyd etməliyəm ki, vətəninə, millətine əvəzsiz xidməti olan belə bir insanın genini daşıyan övladları vətəndə deyil, xarici ölkələrdə > ? fəaliyyət göstərir.

Bir məsələ də həmişə məni düşündürüb, narahat edir - niyə qardaş türklərdən, qonşu ruslardan fərqli olaraq özünü ifadə, fikri çatdırma bizdə o qədər də ürəkəcan səviyyədə deyil. Bu fərqlilik mötəbər məclislərdə, televiziya çıxışlarında daha aydın nəzərə çarpır. Orta və ali təhsilini xarici dildə alan müəyyən sahənin mütəxəssisi milyonlar qarşısında çıxış edərkən Azərbaycan dilinin qrammatik qayda-qanunlarını bilmədiyini üçün, şəkilçilərin ixtisarı, sözlərin yerində düzgün işlənməməsi, söz ehtiyatının kasadlığı, nitq ahənginin pozulması nəticəsində biliyini lazımi səviyyədə təməşəşə çatdırma bilmir. Bəziləri də Azərbaycan dilini mükəmməl bilmədiyini üçün əfəre çıxmaqdan imtina edir. Halbuki, xalqımızın savadlı, mütəxəssis biliyinə, məsləhətinə böyük ehtiyacı var.

Günlərin birində rəfiqəmlə bərabər Cahangir Cahangirovun gözəl bir musiqisini dinləyirdik (rəfiqəm musiqiçi idi), müğənni mahınıni ifadə etməyə başlayanda rəfiqəm qulaqlarını tutub:

- Vay, vay, başdan ayağa xaric oxuyur, deton oxuyur.

O vaxta qədər deton nə olduğunu bilmirdim. Azərbaycan dilinin qol-budağını sındıra-sındıra çıxış edənləri dinləyəndə rəfiqəmin etdiyi hərəkəti özüməndən əslilə olmayaraq mən də təkrarlayıram. Deməli, musiqimizin detonu olduğu kimi, danışmaq dilimizin detonu belə olurmuş.

Dövlət idarəsində qarşılaşdığım, təsirləndiyim bir hadisəni də bölüşmək istəyirəm. Yaşlı bir kişinin müraciətinə cavab olaraq cavan işçi nəyisə izah etməyə çalışırdı. Söz yığınınan ibarət olan qarışıq, dolaşmaq cümlələrlə fikrini çatdırma bilmirdi (işlətdiyi ifadələrdən, cümlə quruluşundan hiss edirdim ki, rus təhsillidir), sonra oğlan bezmış kimi:

- Əmi, başa düşdün?

Əminin üzündə qərübə bir ifadə yarırdı:

- Oğul, öz dediklərinizi özün başa düşdün? Mən də başa düşüm! - deyərək acı-acı gülməsiylə:

- Oğul, əlli il müəllim işləyib, dərş keçmişəm. Dərsi izah edib qurtarandan sonra həmişə: "Dərsimiz aydın oldu, uşaqlar?" deyər müraciət etmişəm!

Əmi başını bulayıb əhvali pozulmuş halda idarəni tərk etdi.

Qarşılaşdığımız belə xoşagəlməz hallarda "Onsuz da Azərbaycan dilini bilirik" deyib, orta təhsilini xarici dildə alan, o dili mükəmməl öyrənib də, öz dövlət dilini mükəmməl bilməyəndə vətəndaşa xidmət də bu səviyyədə olur.

Bəzən özümüzəndən əslilə olmayan səbəblər üzündən özünü ifadə, fikri çatdırma bizdə türklərdən, ruslardan fərqlilik yaradır. Məncə, bu fərqlilik bizim millətin əsərlərlə əsarətdə olmasından yaranıb. Müstəqil dövlətin müstəqil fikri, düşüncəsi olan vətəndaşı olur. Təsir altında olan millət düşündüklərini, fikirləşdiklərini sərbəst ifadə edə bilmir. Ədalətin yanında durub, gördüyü haqsızlıqlara səsinə qaldıra bilmir.

"Əyil Kürüm, əyil keç, dövrən sənəin deyil keç"- deyənlərin həyatı zindanda keçdi, başlarına min cür müsibətlər açıb məhv etdilər, ürəyi vətən, millət eşqi ilə döyünənlərə hiyləgərcəsinə, riyakarcasına öz dilimizdən, öz adımızdan böhtan atıb yox etdilər. Millətimizi beləcə uraladılar.

Gedənlər getdi, qalanlar qorxu, təlaş içində yaşadırlar, əgər buna yaşamaq demək olarsa. Bütün bu olanları babalarımız gördü, atalarımız eşitdi. Nəvələrimiz də bilməli, yaddaşlarına həkk etməli, müstəqil Azərbaycanın vətəndaşı olduqları üçün fəxr etməlidirlər. Bizim üçün vətən əziz olduğu kimi, dilimiz də əziz və müqəddəsdir. Yad dillər düşüncəmizi, təfəkkürümüzü cayağına keçirib, beynimizdə söküb çıxarır. Özümüzü düşünməmək üçün, özümüzü fikirləşməmək üçün. Fikir, düşüncə problemlərin, məsələlərin həllinin açarındır. Fikirleş-fikirleş, düşüncə-düşüncə inşallah bütün problemlərimizi həll edirik. Əgər özümüz özümüzü düşünsək, bir əsrdən artıq dünyə, dolaşığa düşən Qarabağ dünyə-nünü, dolaşğını açdığımız kimi. Hələ keçə-keçə açılıs dünyəmiz var!

Bir məsələyə də münasibətini bildirmək istəyirəm. Son illər orta məktəblərdə inşa yazılarında o qədər də diqqət yetirilmir. Sovet təhsil sisteminə inşa yazılarına xüsusi diqqət veriliirdi. Şagirdlərin ədəbiyyat fənnindən qiymətləndirilməsində inşa yazılarının qiyməti həlledici rol oynayırdı. İnşa yazılarının şagirdlərin özünü ifadədə, fikri çatdırma-da, təfəkkürün formalaşmasında xüsusi rolunu var. Arzu edərdim ki, inşa yazılarına sovet təhsil sisteminə olduğu kimi xüsusi diqqət verilsin. Bu diqqət verilsə,

özünü ifadədə, fikri çatdırma-da başqa millətlərlə fərqlilik aradan qalxar.

Ana, vətən, dil - bu üç məfhum bir-biri ilə o qədər sıx bağlıdır ki, birindən bəhs edib digərinə toxunmamaq mümkün deyil. Vətən, dil ananın qoşa qanadlarıdır. Vətən ananın maddi sərvətidirsə, dil mə-nəvi sərvətidir. Vətənə təcavüz edib, zəbt edən düşmən, sonra onun dilini, o dilin yaratdığı maddi və mədəni sərvətləri məhv edir. O milliyyət yer üzündən silmək üçün. Vətənimizi təcavüzkarlardan qoruduğumuz kimi dilimizi də yad təsirlərdən qorumalıyıq. Milləti yaşadan onun vətəni və dilidir. Vətəni itirən millət gec-tez dilini də itirir.

Birinci Qarabağ savaşındakı məğlub-ıyyətimiz gecəli-gündüzlü xalqımıza rahatlıq vermədi. Otuz il tarixin dərslərini döndə-döndə oxuduq, döndə-döndə təkrarlayıb həmişəlik yaddaşımıza həkk etdik. Qarşılaşdığımız ağırılı-acılı nəticələrin səbəblərini arayıb-axtarıb öyrəndik. İstər uzaq keçmişimiz, istərsə də yaxın keçmişimizdə daxilimizdə baş verən təsirlərdən qorunmalıyıq. Milləti yaşadan onun vətəni və dilidir. Vətəni itirən millət gec-tez dilini də itirir.

Birlik olduq, birlik olduq. Gücümüzü gücümüzə qatıldı. Bir yumruq olduq. Bu birlik yumruğumuzu bərkətdi, möhkəmlənib demirə çevirdi. Düşməni tarı-mar edən demir yumruq olduq. Bu yumruq Azərbaycan dövlət rəhbərinin, Azərbaycan Ordusunun, Azərbaycan xalqının hansı güncə sahib olduğunu dünyaya göstərdi. Dostlar sevindik, düşmənlərimiz cayır-cayır yanıb-yaxıldı. Elə od vurmuşuq ki, bu günə kimi sönmək bilmir, hələ də yanır. İllərlə Azərbaycan Ordusuna qara yaxanları iftiralərini, yalanlarını 44 gün ərzində rəşadətli ordumuzun igidliyi tarı-mar etdi. İgid döyüşçülərimizin həm klassik, həm müasir döyüş üsullarından məharətlə istifadə edərək, əfsanəvi igidlik göstərərək qısa müddətdə düşmənin həm texnikasını, həm canlı qüvvəsini məhv edib diz çökdürdü. Bu günə kimi düşmənin biza atdığı iftiralərini, böhtanları eşitməmişdik, hiyləgər əməllərini görmüş-dük. Ancaq hədyan səfəh sayıqlamalarını eşitməmişdik. Bu günlərdə onu da eşitdik. Adı insanlarını sayıqlamasını haradasa başa düşmək olar, keşişin televiziya qarşısında sayıqlamasına atalarımızın bir yaxşı məsəli var: "Ağası gülmün olanın başına külüm olar".

Məncə, bu məsələ sayıqlayan düşmən üçün ən tutarlı cavabdır. Namərd, hiyləgər düşmən hər dəfə dünyanın bəlası virus kimi cildini dəyişərək, müxtəlif rəngdə, müxtəlif donda qarşımıza çıxır. Düşmənin nələr edəcəyini bilmədiyimiz üçün həmişə ayıq-sayıq olmalıyıq.

Əzizləm, su axır Saman altından su axır Düşmən çox hiyləgərdir Su altından saman axır.

Su altından saman axıdanlardan ehtiyatlı olmalıyıq. Düşmən günü-gündən məğlubıyyətdə uğradıqca xarici havadarları o püskürə-püskürə informasiya hücumuna keçidilər. Onların heç bir həqiqətə söykənməyən, tənqidə, intriqa yaradan suallarına Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyev təkbizbolunmaz faktlarla, məntiqli, dərin siyasi biliyi ilə cavab verərək bəd niyyətlərini gözündə qoydu. Təcavüzkar düşmənin 30 ildə insanlığa qarşısın vəhşi əməlləri dünyanı gözünə qıymayan mətbuat vasitəsi ilə sərgiləndi. Viran olan şəhərlərimizi gördülər, xarabalığa çevrilən kəndlərimizi, divan tutulan təbiətimizi, talan olunan maddi-mənəvi sərvətimizi görüldər, ürək ağrıdan, insanlığa sığmayan vəhşilərin törətdiyi əməllərin şahidi oldular. Elə o anda dilləri tutulub lal oldular, hələ ki, açılmır ki açılırs. Budurmu üz tutduğumuz dünyanın haqq, ədaləti?! Şəxsiyyətinə böyük hörmət və ehtiram bəslədiyim Nəriman Nərimanov deyirdi: "Biz türk olduğumuz üçün bizə haqsız, ədalətsiz münasibət bəsləyirlər. Heç nə dəyişməyib, yüz il öncə də belə olub, indi də!".

Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandanımız rəşadətli Ordumuzun gücündə, Ordumuz Ali Baş Komandanımızın siyasi savadına, təcrübəsinə, biliyinə, bədxah şəbəkəsinə layiqli cavab verəcəyini inanırdı. Bu qarşılıqlı inam, güvən xalqımıza qələbə sevincini yaşatdı.

Otuz il Qarabağın yeri də, göyü də üreyimizi dağıyan yetim səhəi sızıldayırdı. Bu gün Qarabağın dağı-dağı səssəse verib "Qarabağ şikəstəsi", "Qatar Çaharğah", "Meyratı" oxuyur, zəngülesi ox uluq düşmənin rəşadətli Qarabağ.

Otuz ildən bəri vətəni qalibiyyətdə aparən zəfer yolunun qapısını tayıbatıb özümüzə açdı. İnşallah bu yol birbaşa itirdiyimiz, vətən nisgilli torpaqlarımıza qovuşdurar. Atalarımız yaxşı deyiblər: "El bir olsa dağı oynadar yerindən". El bir olsa neinki dağı, yeri-göyü də yerindən oynadar.

Allah birliyimizi qorusun! Heç zaman parçalanmağa, bölünməyə qoymasın! Amin!